

prof. dr hab. Anna Jeremus-Lewandowska

Dziedzina: Sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: wokalistyka

Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu

Poznań, 18 maja 2025

**Recenzja w przewodzie doktorskim mgr Yu Xia
w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej wokalistyka**

Zlecniodawca recenzji

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, pismo z dnia 27.03.2025.

Zlecenie podjęte w związku z decyzją Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie o powołaniu mnie na recenzenta w przewodzie doktorskim mgr Yu Xia. Postępowanie jest prowadzone na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r., Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.).

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej pisma została dołączona pełna dokumentacja Doktoranta.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Yu Xia pt. *Studium „Czterech pór roku” w europejskiej liryce wokalne epoki romantyzmu i chińskich pieśniach XX wieku*, składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym (CD) oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje nagranie następujących fragmentów:

1. Fryderyk Chopin – *Wiosna*, op.74 nr 2
2. Francesco Paolo Tosti – *Kwiecień* (oryg. *Aprile*)
3. Franz Peter Schubert – *Sen o wiosnie* (oryg. *Fruhlingstraum*)
4. Francesco Paolo Tosti – *Letni księżyc* (oryg. *Luna d'estate*)
5. Robert Schuman – *W słoneczny letni poranek* (oryg. *Am leuchtenden Sommermorgen*)

6. Ralph Vaughan Williams – *Wagabunda* (oryg. *The Vagabond*)
7. Francesco Paolo Tosti – *Smutn a zima* (oryg. *Inverno triste*)
8. Huang Zi – *Wiosenne rozmyślenia* (oryg.: „春思曲” – [Chun si qu])
9. Huang Zi – *Tęsknota za ojczyzną* (oryg.: „思乡” – [Si xiang])
10. Jin Xiang – *Lato z cyklu Pieśni na cztery pory roku* (oryg. „子夜四时歌·夏” – [Xia])
11. Li Yinghai – *Cumując nocą przy moście klonowym* (oryg. „月落乌啼霜满天” – [Feng qiao ye bo])
12. Zhao Si Yue – *Pieśń jesiennego wiatru* (oryg. „秋风词” – [Qiu feng ci])
13. Huang Zi – *Poszukiwanie kwitnących śliw wśród śniegu* (oryg. „踏雪寻梅!” – [Ta xue xun mei])

Yu Xia – tenor

Kun Tian – akompaniament

Emilian Rymarowicz - reżyser dźwięku

Data i miejsce rejestracji:

16. grudnia, 2023

Studio Polskiego Radia, ul. Modzelewskiego 5, Warszawa

Mgr Yu Xia dysponuje głosem tenorowym o miękkiej, ciepłej i bogatej barwie. Doktorant z powodzeniem stosuje różne środki techniczne i wykonawcze (np. *legatowe* prowadzenie głosu na *piano* Chopin *Wiosna*). Utwory przygotowane są z dużą starannością i wykonane bardzo rzetelnie (wg zapisu nutowego np. Schubert *Sen o wiosnie*). Doktorant realizuje w swoim wykonaniu koncepcje wykonawcze, opisane w Opisie pracy. Utwory są zróżnicowane w nastroju, a także w stylistyce wykonawczej (np. pięknie, nastrojowo zaśpiewana pieśń R. Schumanna *Am Leuchtenden Sommermorgen*). W sposób właściwy wykorzystuje dynamikę i kolorystykę dźwięku, swobodnie przechodząc od dźwięcznych *piano* po wyraziste *forte* (np. pieśń R.V. Williamsa *The Vagabond*).

Również w pieśniach z chińskiego repertuaru pieśni artystycznej, głos Doktoranta brzmi bardzo dobrze (np. pieśń Huang Zi *Tęsknota za ojczyzną*). Doktorant, bazując na elementach techniki *bel canto* z powodzeniem realizuje też wyróżniki chińskiej estetyki wykonawstwa wokalnego, zależne w dużej mierze od emocjonalności utworów poetyckich, ale też od bardzo skomplikowanych zasad artykulacyjnych (np. pieśń Jin Xianga *Lato z cyklu Pieśni na cztery pory roku*, pieśń Li Yinghai *Cumując nocą przy moście klonowym*, pieśń Huang Zi *Poszukiwanie kwitnących śliw wśród śniegu*).

Spójność i wyraz artystyczny prezentacji jest również wynikiem harmonijnej współpracy solisty z towarzyszącym mu pianistą.

Całość rozprawy doktorskiej zawarta jest na 226 stronach. Opis dzieła artystycznego zawiera: Wstęp, trzy rozdziały główne, Podsumowanie, Bibliografię oraz obszerny aneks nutowy.

Przedłożona rozprawa doktorska podejmuje próbę wnikliwej analizy motywu czterech pór roku w repertuarze wokalnym, zestawiając europejską lirykę romantyczną z chińskimi pieśniami artystycznymi powstałymi w XX wieku. Praca ma charakter porównawczy i opiera się na analizie literackiej, muzyczno-formalnej oraz wykonawczej wybranych utworów, ze szczególnym uwzględnieniem odmiennych uwarunkowań kulturowych, estetycznych i historycznych, które wpływają na kształt i interpretację badanego repertuaru.

W pierwszym rozdziale Doktorant prezentuje pieśń artystyczną, jako formę wypowiedzi charakterystyczną dla romantyzmu europejskiego, wskazując jej ideowe i estetyczne założenia. W dalszej części rozdziału przybliżony został kontekst powstania oraz rozwoju współczesnej chińskiej pieśni artystycznej, która – mimo inspiracji zachodnich – wykształciła własny idiom gatunkowy i estetyczny.

W rozdziale 2 zawarto przykłady i analizy wykorzystania motywu czterech pór roku w europejskich romantycznych pieśniach artystycznych. Rozdział ten ma charakter analityczny i jest główną częścią badawczą dysertacji. Doktorant analizuje siedem pieśni kompozytorów europejskich takich jak: F. Chopin, P. Tosti, F. Schubert, R. Schumann, R.V. Williams, wybranych ze względu na wykorzystanie przez kompozytorów tekstów poetyckich z motywem pór roku.

Pieśni analizowane są wg schematu:

1. *Analiza tekstu poetyckiego,*
2. *Analiza formalna i znaczeniowa pieśni,*
3. *Analiza problematyki wykonawczej.*

W tym rozdziale w częściach: *Analiza formalna i znaczeniowa pieśni* i *analiza problematyki wykonawczej*, zawarto wiele uwag dotyczących chińskiej estetyki wykonawczej oraz sposobu odczytywania treści litycznych w pieśniach chińskich, co jest bardzo interesujące dla europejskich wykonawców i odbiorców (zwłaszcza np. w kontekście zależności barwy głosu od treści słownych i emocjonalnych tekstu). Cenne są wszystkie uwagi analizujące specyfikę chińskiej fonetyki i artykulacji, a także powiązań ze znaczeniową warstwą wykorzystanych w pieśniach wierszy.

Rozdziały drugi i trzeci stanowią wartościowe opracowanie zagadnień związanych z wykonawstwem i interpretacją pieśni w wokalne tradycji europejskiej i chińskiej. Autor koncentruje się na praktycznych aspektach techniki wokalne, omawiając konkretne rozwiązania problemów wykonawczych z ukierunkowaniem na głos tenorowy. Część ta oparta jest na osobistych doświadczeniach wykonawczych doktoranta, zdobytych w trakcie pracy nad dziełem artystycznym, co nadaje jej szczególną wartość i zastosowanie praktyczne.

W podsumowaniu dysertacji autor podejmuje próbę syntetycznego ujęcia zagadnienia wpływu uwarunkowań kulturowych i historycznych na rozwój liryki wokalne w tradycji europejskiej oraz chińskiej. Dokonuje również porównania technik kompozytorskich, wykorzystujących motyw pór roku w pieśni artystycznej. Na podstawie przeprowadzonej analizy doktorant trafnie identyfikuje różnice i podobieństwa stylistyczne, wskazując jednocześnie w jaki sposób ich rozumienie może sprzyjać osiąganiu większej głębi interpretacyjnej i wyższego poziomu wykonawczego – zarówno w repertuarze zachodnim, jak i chińskiej pieśni artystycznej.

Interesujące ujęcie problematyki badawczej pozwoliło autorowi na zaprezentowanie ciekawego materiału wokálnego oraz sformułowanie oryginalnych wniosków, istotnych zarówno z perspektywy interpretacyjno-wykonawczej, jak i w odniesieniu do techniki wokalne właściwej głosowi tenorowemu. Takie podejście nadaje dysertacji autorski charakter i stanowi istotny wkład w refleksje nad praktyką wykonawczą w pieśniarskim repertuarze tenorowym, zwłaszcza dotyczącym muzyki chińskiej.

Doktorant wykazuje się rzetelnością i konsekwencją w prowadzonych analizach, co świadczy zarówno o dobrej orientacji w tematyce pracy, jak i o dużym zaangażowaniu w realizację przyjętych założeń badawczych. Staranność w opracowaniu materiału może stanowić punkt wyjścia dla dalszych poszukiwań naukowych i artystycznych. Tytuł dysertacji pozostaje spójny z treścią opisu, a cel artystyczny został jasno sformułowany i przejrzysto udokumentowany.

Rozprawa doktorska spełnia wymagania pod kątem merytorycznym i edytorskim – zgodnie ze standardami.

Konkluzja

Przedstawiony zapis dzieła artystycznego oraz jego opis stanowią integralną całość interesującego materiału zarówno w aspekcie wykonawczym jak i teoretycznym.

Praca mgr Yu Xia, poprzez twórczy i naukowy charakter stanowi inspirującą bazę wiedzy na badany temat i cenny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej – wokalistyka, jak również dziedzinę sztuk muzycznych.

Pracę doktorską Pana mgr Yu Xia oceniam, jako odpowiadającą wymaganiom rozprawy doktorskiej zgodnie z art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.). Wnoszę o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

prof. dr hab. Anna Jeremus-Lewandowska